

IRODALOM

A M. Kir. Kertészeti Akadémia Közleményei. I. évf. (Budapest, 1940.)

A nemrégben rangemelésben részesült kiváló intézmény eddigi értékes munkásságát kívánja folytatni újonnan megindított időszaki közleményeinek első füzetével, amely a következő érdekes tanulmányokat tartalmazza: dr. *Ballenegger* Róbert: „Adatok az őszibarack termőhelyének ismeretéhez“; dr. *Ballenegger* Róbert: „Gyümölcsfák egyéves hajtásainak nitrogén-, foszfor- és káliumtartalma“; dr. *Husz* Béla: „Megfigyelések az almafa törpe-szártagságáról“; dr. *Heller* András: „Magyar erdőgazdasági munkabérek“; *Liszka* Jenő és *Domokos* János: „Variációs statisztikai vizsgálatok *Cyclamen persicum*-csíranövényeken.

A vizsgálatok eredményeit terjedelmes német-, francia-, vagy angolnyelvű kivonat teszi a külföld számára is hozzáférhetőkké, a szép kiállítás és kitűnő fényképek pedig a tartalom értéke mellett a tetszetőségről is sikeresen gondoskodnak.

Grünwoldt: Die Dokumentazion in der Forstwirtschaft. (A tanuságtétel az erdőgazdaságban.) J. Neumann-Neudam, 1940.

A „*Zeitschrift für Weltforstwirtschaft*“ különfüzeteként megjelent, 87 oldalas munka olyan terület feltárására vállalkozott, amely az erdőgazdaság tudományos és gyakorlati művelésénél ma már valóban nélkülözhetetlen. Mert hiszen a kutatás minden téren csak úgy érhet el újabb eredményeket, ha számbaveszi és kellően kiértékeli a régebbieket is.

Amit azelőtt — és inkább csak az elméleti tudományok terémeivel kapcsolatosan — *bibliográfiának* neveztek, annak ma — egyre bővülő körrel — „*dokumentáció*“ a megjelölése.

Az idegen eredetű kifejezést magyarra legjobban a „*tanuságtétel*“ szóval fordíthatnók le, mert az alapvető angol és francia művek meghatározása szerint is a dokumentációnak a szó legtágabb értelmében vett okmány a tárgya, tehát az az eszköz, amely az ember gondolatait, tapasztalatait és felfedezéseit tartós alakban rögzíti.

Ide tartoznak tehát az írásműveken felül a képek, filmek, hanglemezek, sőt a különféle mintadarabok is.

A dokumentáció elsősorban a gyakorlat emberének kíván hasznára lenni és ezért vált el az útja a könyvtár-tudományétól, amely csak a legritkább esetekben terjeszkedik ki az alkalmazás részletkérdéseivel foglalkozó irodalomra.

Hogy a korszerű erdőszeti tudománynak és az erdőgazdaságnak magának is milyen nagy szüksége van minden, az erdő-

szetet érintő vizsgálatok, eredmények ismeretére, azt hisszük, felesleges bővebben fejtegetnünk.

A szerzőt tehát őszinte hála illeti, hogy megkísérelte rendszerbe foglalni azokat az alapelveket, amelyekben az erdészet tanúságtétele felépülhet.

Ezek legfontosabbja: a meglévő könyv- és okmánytárak, folyóiratgyűjtemények felkutatása, anyaguk célszerű csoportosítása és használatuk megkönnyítése.

A tanúságtétel további eszközeinek a számbavétele s segéd-eszközökként való szolgálatba állításuk későbbi feladat lenne.

Az „írott bizonyítékok“ jegyzékbe foglalásának a legmegfelelőbb módjára vonatkozólag a szerző részletes utasításokat ad és egyben közli velünk eddigi kutatásainak az eredményeit is.

Munkája nemcsak a világ legfontosabb erdészeti könyvtárait sorolja fel, hanem kiterjeszkedik az egyes országokban készült erdészeti könyvjegyzékekre is.

Beszámol az Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi Szövetségének 1901-ben hozott határozata alapján az erdészeti bibliográfiák elkészítésére vonatkozó tárgyalásokról és fáradozásokról, amelyek eredményeképpen Dánia, Svédország és Magyarország máris összeállították erdészeti irodalmuk hiánytalan jegyzékét.

Hazánk a felsorolásban méltó helyet foglal el, mert ősi főiskolánknak és egyesületünknek a könyvtárán, az utóbbinak a könyvjegyzékén, valamint a „*Forstliche Rundschau*“-ban a magyar erdőgazdaság írásbeli termékeiről folytatólagosan közölt állandó ismertetésen felül, folyóiratunknak „Külföldi lapszemle“ című rovata is nem csekély mértékben járul hozzá az erdészet szellemi kincseinek a nemzetközi értékesítéséhez.

Műve befejező részében a szerző néhány javaslatot tesz, amelyek elsősorban egy nagy központi erdészeti könyvtár létesítését, egy nemzetközi erdészeti tanúságtételi központ felállítását és az egyes országokban működő dokumentációs szervezetek nemzetközi együttműködését kívánják megvalósítani.

A mindvégig nagyon érdekes és ismereteinket számos új vonatkozással gazdagító könyvet melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

M.

HAZAI FOLYÓIRATOK.

A Műszaki Világ. (IV. évf. 1940.)

19. sz. — *Dr. Árvay J.*: Erdély. — *Dr. Knob S.*: Jelentős gyáripárt és ipari fogyasztó területet kapunk vissza Erdéllyel. — *Mezviczky L.*: A visszatért Erdély vegyészeti iparáról, bányáiról és nyersanyagkincseiről.

20. sz. — *Dr. Árvay J.*: Műegyetemet Erdélynek! — *Biró Z.*: Faellátásunk kérdése.

Az Időjárás. (XLIV. évf. 1940.)

7—8. sz. — *Dr. Berkes Z.*: Éghajlatváltozás vagy éghajlatingadozás? — *Fábiánics F.*: Budapesti havazások. — *Barta Gy.*: A Dan la Cour-rendszerű Z-mérlegek elméletéről. — *Flórián E.*: A zivatarfelhők és a zivatar-elektromosság keletkezése. — *Dr. Bacsó N.*: Magyarország időjárása 1940 június és július havában.

Bányászati és Kohászati Lapok. (LXXIII. évf. 1940.)

17—19. sz. — *Diószeghy D.*: Szeneink értékelése időszakos tüzelés szempontjából. (2—4. b. k.)

Gazdatisztek Lapja. (XLIV. évf. 1940.)

9. sz. — *Pörnczei J.*: Gazdasági tankötelezettséget! — *Benedek D.*: Kalászszedés a más tarlóján.

10. sz. — *r., -gy.*: Erdély és az agrárintelligencia. — *Szentiványi B.*: A plébániabirtokok és a földbirtokrendezés. — —: A kolozsvári akadémia. — *Dr. Halász M.*: Több munkát kell befektetni mezőgazdaságunkba.

Halászat. (XLI. évf. 1940.)

9. sz. — *Dr. Mika F. és Dr. Varga L.*: Hazai pisztrángtenyésztésünk irányelvei és kilátásai. (10. k.) — *Báldy B.*: A süllők lehalászása, teletetése és értékesítése a tógazdaságokban. — *Veöreös M. és Dr. Lukács K.*: A „Fogas”-kérdéshez.

Kertészeti Szemle. (XII. évf. 1940.)

9. sz. — *Kunsch A.*: Rózsabírálat nyárutón. — *Madarász A.*: A kerti pázsit. — *Dr. Almási L.*: Bokoralakú törpe almafák ültetése. — *Magyar Gy.*: Mandulaalanyok helyes nevelése.

10. sz. — *Jécsai L.*: Növények hűvös szobákban. — *Eöry J.* — *Doc-tor Ö.*: A reklám szerepe a gyümölcsértékesítésnél.

Köztelek. (L. évf. 1940.)

36. sz. — *Agrárius*: A hízalás jövedelmezőségének kellő megvilágítása. — *Zana J.*: A műtrágyák alkalmazása megfelelő időben és módon. — *Popovits Gy.*: A korszerű csávázás. — *Kontur Gy.*: A galóca mesterséges tenyésztése.

37. sz. — *Gr. Somssich L.*: A visszatérők üdvözlése. — *Rt.*: A visszaesetolt részek mezőgazdasága. — *Dr. Kotsis E.*: Cselédlakások építése.

38. sz. — *v. Gr. Teleki M.*: A német és a magyar mezőgazdasági kapcsolatok megerősítése. — *Dr. -r-l.*: Országos Mezőgazdasági Üzemi és Termelési Költségvizsgáló Bizottság és Intézet létesítése. — *Dr. Kerpely A.*: Mit tegyünk érésben készletett kukoricánkkal? — *Dr. Weiser I.*: Be nem érett kukorica felhasználása. — *Dán E.*: Az angora gypjasnyúl tenyésztése.

39. sz. — *Rt.*: A szociális érzés és a cselédlakások. — *Dr. Fleischmann R.*: Időszerű kérdések a kukorica körül. — *Dr. Ásvány E.*: A lovak ivóvízszükséglete.

40. sz. — *Rt.*: A mezőgazdasági szakoktatás teendői Erdélyben. — *Szgt.*: A kukorica helyzete. — *Dr. Reichenbach B.*: A minőségi többter-

melés előfeltételei irányított gazdálkodásunkban. II. — *Kopeczky V.*: A búzaminőség ingadozása.

41. sz. — *a. Farkas G.*: Hová lettek a tejtermékek? — *Dr. Szentkirályi M.*: A hízlalási rentabilitás változásának megállapítása. — *Despoth J.*: Mit tegyünk érésben megkésett kukoricánkkal? — *Dr. Hatos G.*: Az ú. n. defekt (dohos, penészes) takarmányok szagának eltüntetése.

Magyar Fapiac. (II. évf. 1940.)

36. sz. — *Biró Z.*: A visszakapott erdélyi erdőkről, fagazdálkodásunk feladatairól.

37. sz. — *Dr. Unger F.*: Erdély visszatéréséhez.

38. sz. — *Dr. Földváry L.*: A visszaesetolt erdélyi és keleti ország-rész erdőterülete.

39. sz. — *Biró Z.*: A faellátás kérdése.

40. sz. — *Dr. Bertalan I.*: Erdély. — *Szabó Ö.*: A faszénpiac helyzete az erdélyi visszaesetolás után. — *Biró Z.*: Önellátásunk és iparfejlesztésünk kérdéséről.

Magyar Méh. (LXI. évf. 1940.)

9. sz. — *Kelecsényi E.*: Érdemes-e nagyobbtestű méheket kitenyészteni. — *Somlai K.*: Könnyű és tartós évelő méhlegelő létesítése. A fehér hóbagó. — *Várallyay B.*: Tisztesfű-gondok.

10. sz. — *Pásztor I.*: Kisméhészetek halálra ítélese! — *Miskolczy F.*: Nagyobbtestű méhek kitenyészítése? — *Szell*: Beteleltetés. — *Hagara I.*: Méhlegelő terjesztése. — *Ács I.*: „Vándor fekvőkapták” és „keret-anyarás”.

Magyar Statisztikai Szemle. (XVIII. évf. 1940.)

7. sz. — *Dr. Thirring L.*: A visszaesetolt erdélyi és keletmagyarországi terület. — *Dr. Szél T.*: A gümőkórhalandóság újabb alakulása. — *Dr. Parádi J.*: Az 1914–18-as világháború magyar hadirokkantjainak és egyéb károsultjainak seregszempléje. — *Dr. Lippay I.*: Az ipartestületi jegyzők statisztikája.

Magyar Vadászujság. (XL. évf. 1940.)

25. sz. — *Mészáros P.*: Aminek az új vadásztörvényből nem szabad kimaradnia. — *Dr. Nagy J.*: A sasok és keselyük, pusztuló természeti kincseink.

26. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: A vadászati virulencia új erdőforrásai! — *Dietl Á.*: Hozzászólás a Nemzeti Vadászati Védőegylet javaslatához a vadászati törvény revízióját illetőleg. (2. k.) — *Gy. Takách Gy.*: Hogyan kellene elejét venni a nép vadpusztításának? — *Mészáros P.*: A régi magyar vadásznyelvről és más egyébről. — *Kontsits P.*: A vadászati reformtervek kezdőpontjai. — *Berényi V.*: A balkáni gerle.

27. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Erdélyi vadászati kincsek! — *Mészáros P.*: Új problémák felé. — *Forgács P.*: A hivatásos vadórszemélyzet köréből.

Vadászat — Halászat. (VIII. évf. 1940.)

16. sz. — *l. Desich J.*: Okszerű kritika. — *a. Balogh A.*: Az öregedő vadászok látási aggodalmai. — —: A sporthorgászat dióhéjban.

17. sz. — *k. Benkő P.*: A székelyföld. — *a. Balogh A.*: Riaszt-e az őzsuta? — *l. Mészáros J.*: A balintok nyomában...

18. sz. — *Gr. Festetics P.*: Vadászgondok... — —: 1938—39-es év vadászati statisztikája.

Mezőgazdasági Közlöny. (XIII. évf. 1940.)

9. sz. — —: A felszabaduló Erdély. — *Dr. Halács Á.*: Árpolitika a termelés irányításában. — *Dobi I.*: Mezőgazdasági munkás a munkáskérdésekről. — —*n.*: A világ terméskilátásai.

Nimród Vadászlap. (I. évf. 1940.)

25. sz. — *Dr. Csanády G.*: A lőtt vad a közéletmezés szolgálatában. — *Felix E.*: A lövéstől való irtózás. — *Bástyai-Holtzer L.*: Adatok az idei sólymászidény kezdetéről.

26. sz. — *Kunsági*: Hittünk az isteni örök igazságban! — *Sólyom*: Névtelen hősök. — *Szederjey A.*: Kiniglivész sokadikán. — *Dr. Hápká P.*: A kopózásról.

27. sz. — *Kunsági*: „Kövessék az ünneplést a munka hétköznapjai.” — *Dr. Beretzk P.*: Madárgyűrűzési históriák.

28. sz. — *Sólyom*: Beszélő számok. — *Hányi K.*: A szalonka őszii vonulása.

Technika. (XXI. évf. 1940.)

7. sz. — *Dr. Gerecs Á.*: -A glükózidok. — *Kuti F.*: Villamos erőátviteli vasúti motorkocsik. — —: Közlekedési szemináriumi közlemények. — *Dr. Kotsis I.*: Új magyar épületek. — —: A bényi r. kat. templom. — *Mátray J.*: A Davit-karok.

Természettudományi Közlöny. (72. köt. 1940.)

9. sz. — *Cselei J.*: A szervek működésének fejlődéstani megváltoztatása. — *Bodnár J. és Szép Ö.*: A permetezett szőlő és gyümölcs fogyasztása. — *Kleiner E.*: Hazánk fácánállománya és a természetvédelem. — *Mándy Gy.*: Csodás lények a természetben. — *Dr. Király S.*: A csipkebogyó vitamintartalma. — *Dr. Windisch R.*: Néhány újabb mesterséges gyantáról.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.

ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT. Band VII. Heft 8—9., 1940.

Ebner: A faszállítás alapjai. (Grundlagen der Holzbeförderung.) 595—628. old.

Az erdőgazdaság jövedelmezőségének a faszállítás előnyös megoldása egyik legfontosabb alapfeltétele. A szerző a leg-

nagyobb fatermelő államnak, Amerikának a példájából indul ki fejtegetéseinél, mert az ottani, 800 millió m³-re becsült évi fatermésnek a vágásterületről való elszállítása a kérdés vizsgálatához a legváltozatosabb adatokat szolgáltatja.

A tanulmány 6 fejezetre oszlik. Az első azokat a kívánalmakat tárgyalja, amelyeket az erdőművelés (a fiatalos védelme, az állományok ápolása, „a térbeli rend“), továbbá a feltárás, az erdővédelem és az üzemi szempontok támasztanak a szállítással szemben.

A második rész a gazdaságosság kérdésével foglalkozik. Meghatározza a kiadások és költségek szerepét, a szállítás következtében a faanyag minőségében esetleg bekövetkező értékesítként és különös figyelmet fordít a napszám- és fuvarbérékkel kapcsolatos szociális szempontokra, valamint az erdő közjóléti és nemzetvédelmi szerepére.

Hasonlóképpen alapos megvilágításban részesül a termőhely kérdése is (3. fejezet), mert ennek — éppen úgy, mint az előzőknek — a szállítás tulajdonképpeni műszaki megoldásán felülálló szempontnak kell lennie.

A ma általánosan alkalmazott szállítási módszerek részletes ismertetése mellett (4. fejezet) a szerző a különleges feladatoknak is megfelelő figyelmet szentel (5. fejezet) és befejezésül meghatározza a szállítás helyét az erdőhasználat körében.

A sok új szempontra rávilágító alapos tanulmányt számos kitűnő fénykép kíséri.

Graser: A tartamos termésfokozás kérdése a jövőbeli kultúrerdőben. (Zum Problem nachhaltiger Produktionssteigerung im Kulturwald der Zukunft.) 667—694. old.

A többtermelésre való törekvés idejében a szerző fejtegetései különös érdeklődésre tarthatnak számot. Nemcsak azért, mert a régebről többé-kevésbé ismert kívánalmakat fontosságuk szerint kitűnően csoportosítva és megfelelően hangsúlyozva állítja elénk, hanem azért is, mert mondanivalóját a gyakorlatból (nagyobbrészt a szászországi Érchegeység erdőségeiből) vett példák egész tömegével és a beszédes fényképekkel teszi meggyőzővé.

A megjelölt cél érdekében három alapvető követelmény teljesítését tartja szükségesnek: 1. az erdőnek szigorúan a termőhely adottságai szerint való művelését; 2. tudományos szempontból hiánytalan, üzembiztos és hosszú ideig azonos irányban vezetett kísérleti gazdaságok létesítését; 3. az igazgatási teendőknek a gazdálkodás érdekében való egyszerűsítését.

Reihling: Kísérlet leromlott talajnak seprőjenezsterrel való javítására. (Ein Versuch mit Besenginster (*Sarothamnus scoparius*) auf degradiertem mittlerem Hauptbuntsandsteinboden.) 197—228. old.

A württembergi erdészeti kísérleti állomás Freudenstadt város erdejében 1927 óta folytat vizsgálatot annak a megállapítására, hogy a Németországban óriási területeket elfoglaló tarka homokkő elmálásából keletkező és a helytelen gazdálkodás következtében leromlott erdőtalajok seprőjenezster és csillagfürt ideiglenes betelepítésével milyen mértékben javíthatók meg.

A szerző a nagy gonddal és minden részletre kiterjedő kutató munkáról pontos beszámolót ad. Leírja a kísérleti területek talajának fizikai, vegyi és élettani állapotát, a jenezster telepítési módjait és a talajjavulás mértékének a jellemzésére táblázatokba foglalja „hozamát“, amelyet magasságának és sűrűségének a szorzatával fejez ki.

A vizsgálatok eddigi eredményei igazolták azt a feltevést, hogy a pillangósok közül különösen a jenezster tudja igen nagy mértékben — főleg mélyreható és elágazó gyökereivel — a talajt javítani, de csak abban az esetben, ha fejlődését *bőséges trágyázással* segítjük elő.

Az alkalmazott műtrágyák közül a szerző vizsgálatai szerint a *Thomas-salak* adta a legjobb eredményt.

Krenn: Közelítő eljárás a Hohenadl-féle átlagtörzsek átmérőjének a kiszámításához. (Über Näherungsverfahren zur Berechnung der Durchmesser der Hohenadlschen Mittelstämme, dargestellt an einem extremen Bestandesbeispiel.) 228—234. old.

A fatömeg megállapítására a német *Hohenadl* nemrégén egy egészen új és ötletes eljárást dolgozott ki, amely a becselési munkát lényegesen egyszerűsíti, mert mindössze két jellemző átlagtörzs kiszámítását teszi szükségessé.

Hohenadl fejtegetéseit a legkiválóbb szakemberek (*Tischendorf*) nagy elismeréssel fogadták és a szakköröket az eljárás gyakorlati kipróbálására buzdították.

A szerző tanulmánya egy ilyen kísérletről számol be, amelyet az egyöntetűségtől nagyon is távoleső, különböző vastagságú törzsekből álló erdőben végzett.

Megállapításai szerint *Hohenadl* eljárása még ilyen nehéz esetben is teljesen kielégítő eredményt ad.

Parchmann: A német erdő- és fagazdaság hozzájárulása a nagyter-gazdaság felépítéséhez. (*Bausteine der deutschen Forst- und Holzwirtschaft zum Aufbau der Grossraumwirtschaft.*) 533—537. old.

A nyersanyagok egyenlőtlen elosztása, az iparosítás különböző mértéke, mind jobban egymásra utalják az egyes államokat és így a politikai határokon túlnövő, egyetemes jóléti célokat szolgáló nagyter-gazdaság bevezetése fokozott mértékben nyilvánul meg sürgős szükségnek. Németország ma az irányított gazdálkodásnak az erdőre és a fapiacra való kiterjesztésével a termelés és a fogyasztás között minden kívánalmat kielégítő, tartós összhangot teremtett és megtette a kezdeményező lépéseket arra vonatkozólag is, hogy más államok gazdaságában érdekeltséget vállalva a tervbevett nagyter kialakítását elősegítse.

Első eredménye a Romániával 1939 március 23-án kötött kereskedelmi egyezmény volt, amelynek értelmében a két állam fagazdasága között szoros kapcsolatok létesültek olyan értelemben, hogy Németország magára vállalta a román erdők feltárási- meggyorsítását, faiparának fejlesztését és a Románia rendelkezésére bocsájtott gépek, szerszámok és szakemberek ellenében megkapja a román fafelesleg jelentős hányadát.

Schwerdtfeger: A cserebogár-pajor leküzdése. (*Zur Engerlingsbekämpfung.*) 545—547. old.

Boldt nézete szerint a pajor elleni küzdelemben erőteljes eseméttel való és nagy gonddal, megfelelő időben végzett felújítás a legegyszerűbb eljárás. A szerző ezzel szemben azt állítja, hogy ott, ahol a pajor nagy tömegben pusztít, a esemétték erőssége egyedül nem segítség és ilyenkor mégis jobb a talajnak teljes szántással való megműveléséhez folyamodni.

Dieterich: Európa faellátásának bizonytalanságai. (*Unsicherheiten der Holzversorgung Europas.*) 561—565. és 577—580. old.

Az erdősültségi arányszámok között mutatkozó nagy eltérés, a gazdálkodás belterjességének különböző foka és a fogyasztás nagyon változó mértéke Európa államait fagazdasági téren nagyon is egymásra utalná. A háború, de politikai, pénzügyi és egyéb nehézségek is útját állják az annyira kívánatos kiegyenlítésnek és ezért a faellátásban mindenütt zavarok mutatkoznak.

A szerző adatai élénken megvilágítják az áldatlan helyzetet és különösen Oroszország példája bizonyít amellet, hogy a mai gazdasági rendszer milyen nyersanyagvesztéssel jár.

Grammann: Fagykárók a keletporoszországi tölgyesekben. (Frostschäden am ostpreussischen Eichen.) 580—581. old.

Újabb meggyőző adatok arra vonatkozólag, hogy a tölgy telepítésénél is ügyelni kell a *vetőmag származására*.

Boldt: A cserebogár-pajor leküzdése (Zur Engerlingsbekämpfung.) 581—582. old.

Schwerdtfegernek fentebb ismertetett álláspontjával szemben hangsúlyozza, hogy módszerét a gyakorlat nagy területen is kipróbálta és azt teljesen kielégítőnek találta.

Schloth: A katonai erdészeti igazgatás. (Die Heeresforstverwaltung.) 547—550. és 596—597. old.

A német katonai kinestárnak már a világháború előtt is tekintélyes kiterjedésű, kb. 35.000 h-nyi erdőterülete volt. Ez a múlt év óta folyó háborúból kifolyólag jelentősen gyarapodott. A szerző az állományok és általános gazdasági viszonyok rövid ismertetése után a kezeléstről, az igazgatásról és a személyzeti viszonyról ad bőséges tájékoztatást.

INTERNATIONALER HOLZMARKT. 1940. 14/15—37/38. sz.

Weingartl: Néhány régi kutatási feladat a fagazdaságban. (Einige alt-neue Forschungsprobleme in der Holzwirtschaft.) 14/15. sz. 6—7. old.

Azokra a sürgősen megoldandó kérdésekre mutat rá, amelyeknek megoldásától a fa tartósabbá tételét és minőségének javítását lehet várni. Ilyenek a fenyőrönkök kék-revesedésének megakadályozása, a fa tűzállóvá tétele, a hulladék gazdaságosabb kihasználása, a faszén briketézése, stb.

Bickel: A svéd minta-faházak. (Schwedische Typen-Holz Häuser.) 16. sz. 5—7. old.

Néhány ügyes fényképpel bizonyítja, hogy a fának házépítés céljára való felhasználása nemcsak gyakorlatilag megokolt, hanem egyben vonzó művészi feladat is.

Flatscher: A hangszerfa. (Das Klangholz.) 17. sz. 6—8. old.

Dr. Feuersteinnek nemrégben megjelent könyvét ismerteti, amelynek a szerzője nemcsak a fatermészetnek ismert szakembere, hanem egyben neves hangszerkészítő és képzett zenész is, úgyhogy tárgyát minden oldalról a legalaposabban világíthatta meg.

Belani: Chlorophyll- és gyantaképződés a növényi sejtekben. (Chlorophyll- und Harzbildung in Pflanzenzellen.) 18/19. sz. 19—20. old.

Cario, Franck és Stange legújabb kutatásainak eredményeit ismerteti röviden. Ezek szerint a chlorophyll- és gyantaképződés folyamatában a hidrogén disszociációjának jelentős szerep jut, amennyiben a *H-ion* minden valószínűség szerint mint katalizátor működik.

Belani: A füst-anyagok és a belőlük készített lemezek vulkanizálása. (Das Vulkanisieren von Holzfaserstoffen und Platten daraus.) 20. sz. 15—17. old.

Fafajaink legnagyobb része kisebb-nagyobb mértékben a gumival rokon-összetételű gyantákat is termel. Ezért a német ipar újabban megkísérelte, hogy megfelelő előkészítés és kénnel való kezelés útján a vulkanizált gumihoz hasonló anyagokat állítson elő a fából is.

A tanulmány ezeknek a próbálkozásoknak a műszaki vonatkozásait ismerteti és rámutat arra, hogy az eljárások tökéletesítésével milyen újabb nagy lehetőségek nyílnak meg a fa felhasználásánál.

Heimann: Telített fa alkalmazása az amerikai építkezéseknél. (Amerikanische Ingenieurbauten mit Verwendung imprägnierten Holzes.) 21/22. sz. 15—17. old.

A szerző 10 fényképpel bizonyítja, milyen felelősségteljes szerepet tud a telített fa — különösen a híd- és vízépítésben — is betölteni.

Trysna: Erősített gerendák. (Verstärkte Holzbalken.) 23. sz. 14—19. old.

A fával való takarékoság mindenütt a méretek csökkentésére és a gyengébb minőségű anyagnak a felhasználására int. A szerző rajzban is bemutatja, hogy a kisebb méretű, vagy gyengébb minőségű gerendák tartóképeségét miként lehet hulladékdeszkák felhasználásával jelentékenyen növelni.

A szlovák fa. (Slovakisches Holz.) 28/29. sz.

A folyóirat egyik kettős számát teljesen a szlovák erdő- és fagazdaság ismertetésének a szolgálatába állította; valljuk be, nem csekély propaganda-értékkel.

Az izléses kiállítású és szebbnél-szebb fényképekkel gazdagon díszített füzethez dr. *Zatko* mérnök, a szlovák erdő és fagazdasági tanács elnöke, írt előszót, míg a részletkérdéseket a legnevesebb szlovák szakemberek tárgyalják.

Így *Klučár* az erdőgazdaság törvényes szabályozását, *Fridrich* az erdő- és fagazdasági tanács szerepét, *Bednarčík* a fűrészüzemeket, *Gonda* a bükk értékesítését, *Kirc* a keményfaipart és *Klein* a szlovák fakereskedelmet ismerteti.

Junghans: Nagybritannia válságos fagazdasági helyzete. (Die katastrophale holzwirtschaftliche Lage Grossbritanniens.) 30. sz. 4—11. old.

Az angol szaklapokból vett jelentésekkel bizonyítja, milyen nehéz helyzetbe jutott a szigetország fagazdasága a háború kitörése óta. A belföldi termelés elenyészően csekély, a behozatalt pedig a tengeri zár egyre jobban megnehezíti.

Belani: Két veszélyes fakárosító és leküzdésük. (Zwei gefährliche Holzschädlinge und deren Abwehr.) 30. sz. 17—18. old.

A bükkfa fülledésével, illetőleg a fenyőfélék kék és vörös revesedésével foglalkozik. *Mayer-Wegelin* kísérletei szerint a bükkfa revesedésének a megakadályozására a rönkök bütüjének és ághelyeinek különlegesen erre a célra készült vegyszerekkel (legjobban az I. G. Farbenindustrie „Buchenschutzmittel“ nevű készítményével) való bekenése a legmegfelelőbb. Az eljárásnak azonban csak a télen, illetőleg legkésőbb májusig döntött törzsek-nél alkalmazható sikerrel.

Fröhlich: Rövid tanulmányuti jelentés. (Kurzer Exkursionsbericht.) 32/33. sz. 8—11. old.

A széleskörű gyakorlatáról ismert szerzőt — egybéként kiváló erdélyi kartársunkat — egyik egyiptomi vállalat arra kérte fel, hogy mondjon szakvéleményt arról a mintegy 60.000 km²-nyi abesszin erdőterületről, amelynek kihasználására a társaság az olasz kormány engedélyét meg akarta szerezni.

A szerző igen érdekes adatokkal világítja meg tanulmányútjának eredményeit, amelyek során kiderült, hogy az óriási területen található famennyiség viszonylagosan csekély, sokhelyütt gyenge minőségű és a kiszállítása is olyan nehézségekbe ütközik, hogy a tervbevett kihasználás nem járt volna a kívánt gazdasági eredménnyel.

Barth és Bayer: A „Deutsche Forst- und Holzwirtschaftsgesellschaft m. b. H.“ (Die Deutsche Forst- und Holzwirtschaftsgesellschaft m. b. H., ein Mittler zwischen staatlicher Einfuhrlenkung und privatwirtschaftlicher Initiative.) 34/35. sz. 17—18. old.

A Németország és Románia között 1939 március 23-án létesült gazdasági szerződés folyományaképpen a Romániában érde-

kelt német favállalatok állami kezdeményezésre kft.-gá tömörültek, amelynek a célja a két ország közötti fagazdasági kapcsolatok elmélyítése. A külkereskedelmi forgalom és a magángazdaság tevékenysége az új szervezetben igen kitűnő támaszt kapott.

Bakóczy: A daruszerkezetek az amerikai erdőkitermeléseknél. (Krankonstruktionen in der amerikanischen Waldexploitation.) 34/35. sz. 22—24. old.

A világháború előtt Chilebe szakadt hazánkfia saját tapasztalatai alapján mutatja be rajzban és fényképeken az általánosan alkalmazott megoldásokat.

Dopf: Mérges fák, mint betegségek okozói. (Giftige Hölzer als Krankheitsursache.) 37/38. sz. 17—19. old.

A kevésbé ismert tárgyról néhány igen érdekes adatot közöl.

JOURNAL OF FORESTRY. 1940. 8. sz.

Byram: Koronaélrajz-vetítő. (A Tree-Crown Profile Projector.) 629—631. old.

A fényképen is bemutatott kis műszer, a szerző tapasztalatai szerint, igen alkalmas álló fák függőleges síkú koronaképének a rögzítésére.

Byram: A nap, a szél és az éghető anyag víztartalma. (Sun and Wind and Fuel Moisture.) 639—640. old.)

Az általánosan vallott nézettel szemben a szerző gondos vizsgálatok során arra a megállapításra jutott, hogy bizonyos körülmények között — a hőmérséklet csökkentésével, — a szél ellensúlyozhatja a nap szárító hatását. Sötét színű száraz alom, fadarabok többet nyelnek el a napfényből, tehát ilyen esetben a gyorsabb kiszáradás következtében nagyobb a tűzveszély.

Day: A feltalaj változásai fenyvesekben. (Topsoil Changes in Coniferous Plantations.) 644—648. old.

Különböző tülevelű állományokban végzett kísérletek során a szerző számbelileg is megállapította az erdősítés hatásaként a feltalaj állapotában beállott kedvező változásokat, amelyek különösen a televény gyarapodásában, a talaj porhanyóbbá válásában stb. jutnak kifejezésre.